

آشنایی با فدراسیون بین المللی حسابداران (ایفک)

به مناسبت عضویت جامعه حسابداران رسمی ایران در فدراسیون بین المللی حسابداران

معصومه تبرزن



نخستین کنگره بین المللی حسابداران در سن لویی آغاز و در جریان برگزاری کنگره‌های بعدی و از جمله تشکیل کارگروه بین المللی در کنگره پاریس (۱۹۶۷) و همچنین گروه مطالعات بین المللی حسابداران (۱۹۶۶) تداوم یافت.

باتاسیس کمیته هماهنگ بین المللی حرفه حسابداری (ICCAP)^۱ در سال ۱۹۷۲ در کنگره سیدنی و همچذین تشکیل کمیته استانداردهای حسابداری بین المللی (IASC)^۲ در سال ۱۹۷۳، گامی اساسی در شکل گیری طرح اولیه تشکیل سازمان جهانی برای حرفه



در جریان برگزاری یازدهمین کنگره بین المللی حسابداران در اکتبر سال ۱۹۷۷ که با مشارکت ۶۳ انجمن حرفه‌ای حسابداری از ۴۹ کشور و با هدف بحث و تبادل نظر درباره مسائل مهم حسابداری در سرتاسر جهان در شهر مونیخ تشکیل شده بود، فدراسیون بین المللی حسابداران (IFAC)^۳ پا به عرصه وجود نهاد.

امضای موافقت نامه تاسیس فدراسیون در کنگره مذبور حاصل تلاش‌های انجام گرفته در راستای تشکیل سازمان جهانی برای حرفه حسابداری بود که از سال ۱۹۰۴ با تشکیل

◀ حسابداری برداشته شد.

اساسنامه پیشنهادی ایفک و متن موافقتنامه تاسیس آن که به امضای شرکت کنندگان در کنگره مونیخ رسید حاصل چهارسال تلاش کمیته هماهنگی بین المللی حرفه حسابداری (ICCAP) است که در راستای ایفای تعهد خود، یعنی توسعه هماهنگ حرفه حسابداری در سطح جهان، صورت پذیرفته بود. ایفک در حال حاضر فراگیرترین سازمان جهانی برای حرفه حسابداری است که مشکل از ۱۶۳ انجمن حرفه‌ای عضو از ۱۱۹ کشور جهان می‌باشد. این فدراسیون از طریق انجمنهای عضو، نمایندگی قریب به ۲/۵ میلیون افراد حرفه در سرتاسر جهان را دارد است که در بخش‌های مختلف صنعت، تجارت و مشاغل عمومی و دولتی و آموزش مشغول به کار می‌باشند.

ساختمار و تشکیلات ایفک

ایفک به عنوان یک انجمن حرفه‌ای جهانی مطابق با مقررات بین المللی ژنو (قوانين مدنی سوئیس) به ثبت رسیده و مقر آن در نیویورک است. اساسنامه ایفک که در نوامبر ۲۰۰۴ مورد بازنگری قرار گرفته است، ارکان تشکیل دهنده ایفک و مسئولیت‌های هر یک را به تفصیل مشخص نموده است.

بر اساس مفاد اساسنامه، شورا^۴ نقش اولیه و موثر را در اداره ایفک بر عهده دارد و مشکل از یک نماینده از هر یک از انجمنهای عضو است. جلسات شورا به صورت سالیانه برگزار می‌گردد و درباره مسائل و موضوعات اساسنامه و همچنین انتخاب اعضای هیئت مدیره تصمیم گیری می‌کند. مسئولیت هیئت مدیره عبارت از سیاست‌گذاری و نظارت بر عملکرد ایفک و تحقق برنامه‌های آن، نظارت بر عملکرد کمیته‌های فنی و کارگروههای مسائل خاص^۵



- است. هیئت مدیره ایفک در حال حاضر مشکل از رئیس و بیست و یک عضو از افراد حرفه‌ای نوزده کشور مختلف است که به مدت سه سال برای تصدی این پست توسط شورا انتخاب می‌گردند.
- کلیه امور اداری و سرپرستی ایفک توسط اداره مرکزی دبیرخانه^۶ مستقر در نیویورک انجام می‌گیرد. در دبیرخانه ایفک بسیاری از متخصصین حرفه حسابداری از سراسر جهان مشغول به کارند. مسئولیت تدوین استانداردها و توسعه رهنمودهای عملیاتی و نظارت بر اجرای یکنواخت آنها از طریق هماهنگی با اعضا بر عهده کمیته‌های فنی و کارگروههای مسائل خاص به شرح زیر است:
- ۱- هیئت بین المللی استانداردهای حسابرسی و اطمینان بخشی (IAASB)^۷
 - ۲- کمیته اصول اخلاق حرفه‌ای^۸
 - ۳- کمیته آموزش^۹
 - ۴- کمیته حسابداران حرفه‌ای^{۱۰}
 - ۵- هیئت بین المللی استانداردهای حسابداری بخش عمومی (IPASB)^{۱۱}
 - ۶- کمیته حسابرسان فرامليتی (بین المللی)^{۱۲}
 - ۷- هیئت مشورتی پذیرش اعضا (CAP)^{۱۳}
 - ۸- کمیته معرفی نامزدها و انتصابات^{۱۴}
 - ۹- کارگروههای مسائل خاص شامل:
 - ۹-۱ کارگروه دائمی کشورهای در حال توسعه^{۱۵} جهت همکاری با سازمانهای ملی و منطقه‌ای
 - ۹-۲ کارگروه دائمی بررسی مسائل مربوط به موسسات حسابرسی و خدمات مالی کوچک و متوسط^{۱۶} (SMP) و بنگاههای اقتصادی کوچک و متوسط^{۱۷} (SME)
 - ۹-۳ کارگروه اعتبار گزارش‌های مالی^{۱۸} (کارگروه جلب مجدد اعتماد عمومی به گزارش‌های مالی)^{۱۹}
 - ۱۰- هیئت ناظر بر منافع عمومی (PIOB)^{۲۰} که

عضویت کامل در ایفك دست یابند. لازم به یادآوری است که انجمن حسابداران خبره ایران در سال ۱۳۷۷ به فدراسیون بین المللی حسابداران پیوسته است. در حال حاضر از اعضای کامل ایفك بوده و آقای ابوالقاسم فخاریان به نمایندگی از طرف انجمن به عنوان یکی از اعضای کمیته حسابداران حرفه‌ای (PAID) توسط شورای ایفك برگزیده شده‌اند.

اهداف و وظایف ایفك

ایفك با هدف توسعه و تقویت هماهنگ حرفه حسابداری در سطح جهان از طریق تعهد نسبت به ارائه باکیفیت تربیت خدمات حرفه‌ای در جهت حفظ منافع عموم جامعه کار خود را آغاز نمود.

وظیفه ایفك کمک به افراد حرفه در جهت تأمین منافع تمامی گروههای ذینفع در سطح اقتصادهای ملی و جهانی است. ایفك برای دستیابی به اهداف مورد نظر با ایقای نقش رهبری خود از طریق تدوین استانداردهای بین المللی برتر و گسترش همکاری با انجمنهای ملی و سازمانهای منطقه‌ای، اعضای حرفه راجه انتظام با شرایط تغییر یابنده اقتصاد جهانی یاری می‌رساند.

ایفك در برنامه ریزی برای تحقق رسالت جهانی خویش، اهداف استراتژیک فدراسیون را به شرح زیر تعیین و اعلام نموده است:

- ۱) ایقای نقش رهبری جهانی حرفه حسابداری در تأمین منافع عموم جامعه از طریق:

- توسعه و ارتقای استانداردهای حرفه‌ای جهانی و مجموعه مقررات آیینن رفتار حرفه‌ای و تلاش مداوم در جهت حفظ کیفیت برتر آنها.

- تلاش در جهت یکسان سازی استانداردهای حرفه‌ای، علی الخصوص استانداردهای حسابرسی، اعتباردهی، آیینن

◀ ۲۰۰۵ فعالیت خود را آغاز نموده است.

شرایط و معیارهای عضویت در ایفك

عضویت در ایفك برای کلیه سازمانها و انجمن‌های ملی و بین المللی آزاد است، مشروط بر اینکه مجامع مذبور حائز شرایط کمیته پذیرش ایفك باشند. انجمن متقاضی عضویت در ایفك در درجه اول باید شناخته شده (صلاحیت حرفه‌ای آن، بر اساس احکام مراجع قانونی و یا بر مبنای اجماع عمومی تایید شده باشد) و به عنوان یک انجمن حرفه‌ای ملی با اهمیت در جایگاه مناسبی به لحاظ صلاحیت قضایت حرفه‌ای قرار داشته باشد. همچنین ضروری است دارای سازمان و تشکیلات منسجم و باثبات جهت حمایت و نظارت بر عملکرد اعضا خود باشد. بر اساس الزامات اساسنامه ایفك،

کلیه اعضا مکلف به پذیرش اهداف و

برنامه‌های ایفك و مشارکت فعال در تحقق آنها هستند. اعضا از طریق پذیرش و ترویج استانداردها و رهنمودهای بین المللی و همچنین

مشارکت در تدوین آنها ضمن کمک به توسعه گسترده نفوذ ایفك، به ارتقای سطح حرفه‌ای خود نیز یاری می‌رسانند.

یکی از سیاستهای کمیته پذیرش ایفك ترغیب و آماده سازی انجمنهای حسابداری تازه تاسیس جهت دستیابی به معیارهای عضویت در ایفك است. لذا سازمانها و مجامعی که حائز معیارهای لازم برای عضویت کامل نمی‌باشند را تحت عنوانی اعضا پیوسته و اعضا وابسته می‌پذیرند.

این گروه از اعضا بر خلاف اعضا ایفك که به عضویت کامل در ایفك درآمده‌اند، فاقد حق رای در جلسات شورا برای انتخاب اعضا هیئت مدیره و کمیته‌های فنی می‌باشند، ولی می‌توانند با هماهنگی قبلی در فعالیتهای کمیته‌ها و کارگروههای مسائل خاص شرکت جسته و به تدریج به معیارهای لازم جهت



◀ رفتار حرفه‌ای، آموزشی و استانداردهای گزارشگری مالی.

- کوشش در راستای بهبود کیفیت خدمات حسابرسی و مدیریت مالی

- ارتقای ارزش‌های حرفه حسابداری (درستکاری^{۲۱}، شفافیت^{۲۲}، تخصص و تجربه حرفه‌ای^{۲۳}) جهت اطمینان از این که افراد حرفه‌ای بیشتری به طور مداوم جذب این ارزش‌های می‌گردند.

- ایجاد ارتباط منظم بین اعضا و کمک به آنها در جهت ایفای تعهدات عضویت در ایفك.

- کمک به اقتصادهای در حال توسعه از طریق تشریک مساعی با سازمانهای حسابداری منطقه‌ای و دیگر گروههای ایجاد و حفظ حرفه‌ای که متعدد به ارائه خدمات با کیفیت و حفظ منافع عموم باشد.

۲) مشارکت در عملکرد کارای اقتصاد

جهانی از طریق:

میزان اعتماد به کیفیت و قابلیت اتکای گزارش‌های مالی.

اطلاعات عملکردی با اهمیت (اعم از مالی و غیر مالی) در سازمانها تمامی اعضا در سرتاسر جهان به ارائه خدمات با کیفیت بالا.

- کمک به بالا بردن میزان اهمیت مجموعه مقررات آیین رفتار حرفه‌ای در نزد تمامی اعضای حرفه حسابداری که در بخش‌های مختلف صنعت، تجارت، موسسات عمومی و غیر انتفاعی و آموزشی و مشاغل عمومی مشغول به کار می‌باشند.

۳) در هر جایی که نیاز به اعمال قضایت حرفه‌ای است، اظهار نظرها باید در جهت حفظ منافع عموم جامعه باشد. برای تحقق این هدف آیفك باید:

- یک مرجع شناخته شده و ذیصلاح برای اظهار نظر در خصوص مباحث قانونی و سیاست عمومی جهانی در رابطه با

حسابداری و حسابرسی باشد.

- بهترین بیانیه رویه‌ها را برای حسابداران حرفه‌ای شاغل در صنعت و تجارت و بخش عمومی و غیر انتفاعی و آموزشی به شکلی کاملاً هماهنگ ارائه دهد.

به این ترتیب ایفك محور فعالیتهای خود را در سه زمینه مرکز نموده است:
۱- تقویت نقش ایفك در حفظ منافع عمومی: منظور از عموم؛ سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان، صاحبکاران، دولتها، کارفرمایان و کارکنان و دیگر اشخاصی است که به نحوی اتکای بر خدمات ارائه شده توسط افراد حرفه دارند. اعتبار خدمات ارائه شده منوط به استفاده از استانداردهای برتر و با کیفیت بالا و پایبندی به اصول اخلاق حرفه‌ای توسط اعضا است. نیل به این مهم در ایفك در حیطه وظایف کمیته‌های تدوین استانداردهای آموزش، کمیته تدوین اصول اخلاق حرفه‌ای، کمیته تدوین استانداردهای اطمینان بخشی و حسابرسی (IAASB) و کمیته حسابداران حرفه‌ای (PAID) قرار داده شده است.

عملکرد با کیفیت مطلوب مستلزم استفاده از استانداردهای با کیفیت بالاتر است. به همین دلیل یکی از اهداف ایفك تدوین و توسعه استانداردهای با کیفیت بالا در زمینه‌های حسابداری و حسابرسی و اصول اخلاق حرفه‌ای و توسعه رهنمودهای عملیاتی و همچنین ارزیابی میزان اثربخشی تلاشهای صورت گرفته در مطابقت استانداردهای ملی اعضا با استانداردهای بین‌المللی است. اگرچه ایفك بر این امر واقف است که امکان یکسان سازی مطلق استانداردها در سطح جهانی وجود ندارد ولی حداقل تلاش خود را برای کاهش میزان اختلافاتی که بازتاب محیط‌های متفاوت نیستند، به کار بسته است. انجام این مهم یکی از برنامه‌های کمیته پذیرش ایفك ◀



مزبور طراحی و اجرا نموده اند. ایفک در راستای انجام وظایف و تحقق اهداف خویش، استانداردها و رهنمودهای عملی متعددی در زمینه‌های مباحثت مهم و کلیدی حسابرسی و اطمینان بخشی و خدمات مربوط و کنترل کیفیت، آموزش، اصول اخلاق حرفه‌ای، فناوری اطلاعات، حسابداران حرفه‌ای و حسابداری بخش عمومی تدوین نموده است. در صورت مراجعته به وب سایت ایفک (www.ifac.org) علاوه بر دسترسی به استانداردها و بیانیه‌ها می‌توان به گزارش‌های عملکرد سالیانه ایفک، خبرنامه‌ها و نتایج مطالعات و مباحثات و مقالات تحقیقی کمیته‌های مختلف ایفک به مطالبی درباره چالشها و موفقیتها ایفک در توسعه و ترویج استانداردهای بین‌المللی دست یافت.

چشم انداز برنامه‌های آتی ایفک:

ایفک علاوه بر تلاش در جهت تحقق اهداف استراتژیک خود در آینده، برخی اهداف ویژه با اولویت خاص را برای دوره چهارساله ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۸ در دستور کار فدراسیون قرار داده است که اهم آنها به شرح زیر است:

- ۱) در زمینه تدوین استاندارد: - انجام برخی اصلاحات مورد نظر ایفک نظیر تشکیل کمیته نظارت بر حفظ منافع عمومی (PIOB)، تقویت و پشتیبانی از روند تدوین استانداردها، تشکیل گروههای خدمات مشاوره‌ای و همچنین افزایش روند شفاف سازی فعالیتهای ایفک.

- تلاش فعالانه در جهت پرداختن به مباحث قانونی مرتبط با حسابداری و حسابرسی، شامل تدوین استاندارد، ایجاد ارتباط موثر با کمیته نظارت بر حفظ منافع عمومی (PIOB) و دیگر گروههای وضع کننده مقررات و اعضا آنها.

- تلاش در جهت شناساندن و پذیرش

◀ است که تلاشی مستمر در جهت ایجاد هماهنگی با اعضاء و تسهیل روند نظارت بر عملکرد آنان دارد. همچنین کمیته حسابداران حرفه‌ای (PAID) و کمیته حسابرسان فراملیتی (بین‌المللی) سهم عمدۀ ای در ترغیب اعضا در به کارگیری استانداردهای برتر حرفه دارند کمیته حسابرسان فراملیتی با تشکیل کمیته‌های فرعی و همچنین تبادل نظر و همکاری با مجمع موسسات حسابرسی بین‌المللی (FOF) به ارائه رهنمودهای لازم درباره مسائل حسابرسی می‌پردازد.
۳- کمک به رشد و توسعه اقتصاد جهانی از طریق ارائه خدمات حرفه‌ای: روند جهانی شدن اقتصاد که منجر به جریان فزاینده گشوده شدن بازارهای جدید و ایجاد فرصت‌های تازه اقتصادی گردیده است

روند جهانی شدن

اقتصاد که منجر به

جریان فزاینده

گردش سرمایه در

سطح جهان و در

نتیجه گشوده شدن

بازارهای جدید و

ایجاد فرصت‌های

تازه اقتصادی

گردیده است



تأثیر مستقیم بر ساختار اقتصاد ملی و منطقه‌ای کشورهای عضو گذاشته است. در جریان این تغییرات، نیاز این کشورهای استفاده از خدمات حرفه‌ای (حسابداران، حسابرسان، مشاوران مالی و سرمایه‌گذاری و مشاوره مالیاتی و...) بیش از گذشته نمایان شده است. همچنین پیچیده تر شدن روابط اقتصادی و استفاده از فناوریهای جدید و درنتیجه نیاز به اعمال قضاویت حرفه‌ای در ارزیابی مالی فعالیتهای اقتصادی باعث شده که شرکتهای کوچک و متوسط نیز در جریان این تغییرات به سمت استفاده از استانداردهای حسابداری و حسابرسی هدایت شوند. کارگروههای ایفک شامل کارگروه دائمی توسعه ملل و همچنین کارگروه دائمی بررسی مسائل موسسات حسابرسی و خدمات مالی کوچک و متوسط و همچنین بنگاههای اقتصادی کوچک و متوسط است که برنامه‌های متعددی را برای آماده سازی اعضا جهت رویارویی با تغییرات

جهت بهبود کیفیت عملکرد موسسات حسابرسی که نهایتاً منجر به شفاف سازی عملکرد آنها در سطح بین المللی خواهد شد.

- پیشبرد و کمک به بهبود برنامه پذیرش اعضای ایفك از طریق ارزیابی اطلاعات جمع آوری شده از میزان مشارکت انجمنهای عضو در تحقق اهداف برنامه مذبور.
- (۳) در زمینه ایفا نقدنامه رهبری حرفه:
- انجام یک بررسی جهانی از رویه های راهبری شرکت به منظور شناسایی نیاز به تقویت نقاط کلیدی ناظارت بر شرکتها. نقش ایفك در واقع ادامه و تکمیل کارهای انجام شده توسط گروههای مختلف بین المللی نظیر سازمان توسعه و همکاریهای اقتصادی^{۲۸} است جهت اطمینان از اینکه آیا بیانیه های سازمانهای مذبور و روشهای موجود منعکس کننده نقش حسابرس و مسئولیت حسابداران حرفه ای شاغل در بخش های مختلف اقتصادی است یا خیر؟

- تلاش در جهت افزایش اهمیت رعایت آیین رفتار حرفه ای با کیفیت بالا توسط کلیه حسابداران حرفه ای شاغل در بخش های مختلف اقتصادی
- شناسایی و توجه به نیازهای حسابداران حرفه ای که در بخش های مختلف صنعت، تجارت، بخش عمومی، موسسات غیرانتفاعی و آموزشی مشغول فعالیت بوده، یا در حال همکاری با تشکلهای عضو و یا دیگر گروههای مربوط می باشدند.
- شناسایی نیاز موسسات حسابرسی و خدمات مالی کوچک و متوسط که مشغول همکاری با تشکلهای عضو و دیگر گروههای مربوط بوده و همچنین در حال تبادل اطلاعات و یاری رساندن به انجمنهای عضو می باشد.
- شناسایی نیاز اقتصادهای در حال توسعه در استقرار یک حرفه حسابداری با کیفیت

■ نقش ایفك در واقع ادامه و تکمیل کارهای انجام شده توضیح گروههای مختلف بین المللی نظیر سازمان توسعه و همکاریهای اقتصادی است



◀ استانداردهای ایفك در زمینه های حسابرسی، اطمینان بخشی و آیین رفتار حرفه ای توسط کمیسیون تحادیه اروپا^{۲۴} و سازمان بین المللی کمیسیونهای اوراق بهادر^{۲۵} و قانونگذاران کلیدی نظیر هیئت ناظارت حسابداری بخش عمومی ایالات متحده^{۲۶} و شورای گزارشگری مالی انگلستان^{۲۷} که بر بورس های عمدۀ جهان تاثیرگذار می باشند.

- حمایت فعالانه از یکپارچه سازی استانداردهای ایفك و استانداردهای هیئت تدوین استانداردهای بین المللی و تلاش در جهت برطرف کردن موانع بر سر راه یکپارچه سازی استانداردها در سطح جهانی نظیر رعایت دقت و توجه و استفاده از زبانی ساده و قابل فهم در نوشتمن بیانیه ها.

- استقرار ساختار سازمانی و تشکیلات اداری مناسب برای تدوین استانداردها و همچنین اداره ایفك، به نحوی که مورد تایید تشکلهای بین المللی نظیر سازمانهای قانونگذار و انجمنهای عضو ایفك و مجمع شرکتهای حسابرسی بین المللی (FOF) باشد.

- به روزرسانی استانداردهای مربوط به آیین رفتار حرفه ای برای حسابداران حرفه ای - پیشبرد استانداردهای آموزشی بین المللی و تلاش در جهت حفظ آنها

- تلاش در جهت پیشبرد و حفظ استانداردهای حسابداری بخش عمومی بین المللی (۲) در زمینه ارائه خدمات اطمینان بخشی و کنترل کیفی:

- همکاری با مجمع شرکتهای حسابرسی بین المللی (FOF) از طریق کمیته حسابرسان فرامیتی و کارگروه مسائل خاص موسسات حسابرسی و خدمات مالی کوچک و متوسط: به منظور برداشتن گامهای عملی در

دارای اهمیت اساسی برای حسابداران حرفه‌ای در بخش‌های مختلف اقتصادی است.
- تبدیل شدن به یک مرجع شناخته شده جهانی برای حرفه حسابداری در زمینه موضوعات سیاست جهانی.



◀ و در جهت منافع عموم که در حال همکاری با انجمنهای عضو، سازمانهای منطقه‌ای، مجمع تجارت و توسعه ملل متعدد^{۲۹} و دیگر گروههای مربوط و همچنین مشغول تبادل اطلاعات و یاری رساندن به انجمن‌های عضو هستند.

- توسعه و تدوین بهترین رهنمودهای عملی و تلاش در جهت حفظ آنها در زمینه‌هایی که

پانویس‌ها

- 1.The International Federation of Accountants
2. International Coordination Committee for the accountancy Profession
3. International accounting Standard Committee.
- 4.Ifac Council
- 5.Task Forces
- 6.Ifac Secretariat
7. International Auditing and Assurance Standard Board
- 8.Ethics Committee
- 9.Education Committee
- 10.Professional Accountants in Business Committee
11. International Public Sector Accounting Standard Board
- 12.Transnational Auditors Committee
- 13.Compliance Advisory Panel
- 14.Nominating Committee
- 15.Developing Nations Permanent Task Force
- 16.Small and Medium Practices Permanent Task Force
- 17.Small and Medium –Sized enterprises.
- 18.Credibility Task Force.
- 19.Task Force on Rebuilding Public Confidence in Financial Reporting
- 20.A Public Interest Oversight Board
- 21.Integrity
- 22.Transparency
- 23.Expertise
- 24.European Commission
- 25.International Organization of Securities Commissions.
- 26.United States Public Company Accounting Oversight Board.
- 27.United Kingdom Financial Reporting Council
- 28.Organization for Economic Cooperation and Development
29. United Nations Conference on Trade and Development

منابع:

1- The International Accountancy Profession: Generating Growth and Stability Worldwide, Graham ward, December 2000

2- IFAC Website (www.ifac.org)

۳- رینهارد کوئر دیلن، پیدایش فدراسیون بین‌المللی حسابداران (ایفک)، حسابدار (شماره ۱۲۶)، تیر ماه ۱۳۷۷، ص ۱۲-۴

۴- اکنون و آینده فدراسیون بین‌المللی حسابداران، حسابدار (شماره ۱۲۶)، تیر ماه ۱۳۷۷، ص ۱۷-۱۳